

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

§. Porro.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

hic docet. n. 12. quemadmodum monet hic Abb. n. 5. Alex. n. 12. esse hunc specialem casum, in quo Archiepiscopus circa appellationem cognoscere possit de causa subditorum Episcopi, si ipse recusatus eam ad Archiepiscopum transmittat.

S. Porro.

Si subditus comonitus, ut à delicto abstat, appellationem obiecerit, tunc si excessus eius evidentia facti, vel ipsius confessione aliòve modo manifestus est, appellationi non est deferendum, cum remedium appellationis non ad defensionem iniquitatis institutū sit, sed ad innocentiae praesidium, si excessus dubius sit, tunc appellans causam probabilem appellationis coram Iudice exponere teneatur, talem videlicet, quæ si probata fuerit, legitima reputari debeat, & tunc si adversarium habuerit, intra terminum secundum locorum distantiam, temporis qualitatem, & negotij naturam à Iudice definiendū appellationis causam prosequatur, si autem prosequi intermiserit, tum Iudex non obstante appellatione procedat, quod si autem nullo comparente adversario Iudex ex officio procedat, in hoc casu Superior ad quem appellatum causa coram ipso probatā officium suum exequatur: si autem in probatione justæ appellationis appellans defecerit ad Iudicem à quo appellatum, eum remittat, qui malitiosè appellavit. Verùm hæc duæ constitutiones huius cap. ad Regulares extendi non debent propter speciales eorum observationes.

SUMMARY.

6. Si excessus notorius sit, non potest appellari à correctione ipsius.
7. Notorium quos modis dicatur.
8. Terminus temporis designandus secundum distantiam loci temporis, qualitatem & naturam negotij.
9. Appellatio à correctione non recipitur, nisi allegatā causa probabili.

10. Si appellatum sit à Iudice ratione officij procedente, is à Iudice ad quem citari debet, ut processum suum defendat.

11. Prælati Regularis ad corripiendum procedens secundum Ordinis regulam, recusari non potest, nec ab ipso appellari.

Not. I. Si excessus seu delictum manifestum aut notorium sit, non potest appellari à commotione & correctione. Dicitur autem notorium, variis modis iuxta 6. *ult. de cohabit. Cler.* 1. Per evidentiam facti, quod nullā transgressione celari potest. *cap. Cum olim. 24. de verb. significatione.* 2. Per confessionem Rei in iudicio. *c. Romana. 3. §. Si autem. h. t. in 6.* dummodò ita facta sit, ut excusari non possit, & in alium sensum probabiliter interpretari. *l. ult. C. de errore Advocator. c. Cum dilecti. 18. de accusationibus.* 3. Per testes idoneos, si iis nihil oppositum sit, & in causa conclusum, siquidem ex probationibus in iudicio factis notorium exurgit. *cit. c. Cum olim,* idque postquam renuntiatum & conclusum fuit, ait *gl. in c. Significaverunt. 36. verb. liquere de testibus.* 4. Per sententiam condemnatoriam, si appellatum non sit. *cit. c. ult.*

Not. II. Terminus temporis seu dilatio designanda est secundum loci distantiam, temporis qualitatem, sintne dies breves, an longi, tempestas commoda, vel incommoda, & secundum negotij naturam.

Not. III. Appellatio à correctione non recipitur, nisi allegatā causā probabili. Quod si Iudex à quo dubitet, num causa justa sit, non tenetur appellationi deferre, sed nihilominus ad executionem sententiæ procedere potest, donec Iudex ad quem post appellationem receptam inhibuerit, ne exequatur. *cit. §. Sin autem.* Et tradit hic Alex. n. 7. & probatur ex hoc cap. ubi dicitur: quod appellans, ut appellationi eius deferendum sit, causam probabilem (in hoc casu correctionis) exponere debeat.

Not. IV. Si appellatum sit à Iudice ratione officij procedente, Iudex ad quem cogi-

cogniturus causam, citare debet Iudicem a quo, vt processum suum defendat, ita sumitur ex hoc cap. *in neta gloss. verb. coram.* & tradit *gloss. in cap. Venerabilibus. 7. verb. ab alio. de sent. excomm. in 6.* Sin autem sententia, contra quam appellatum pro alio lata videlicet aduersario sit, isque compareat & sententiam defendat, tunc Iudex citandus non est, nisi agatur ad puniendum ipsum secundum *Glossam marginales in cit. cap. Venerabilibus. Franc. h. col. vlt.*

10 Not. V. Si Prælati Regularis ad corripiendum procedat secundum Ordinis Regularum, recufari non potest, nec ab ipso appellari. ita *Abb. hic. n. 3.*

CAPITVLVM LXII.

Cum causam.

PARAPHRASIS.

Inter Abbates & Fratres de Valle ex vna parte, & Priorem ac Canonicos de loco nouo ex altera lis erat super Ecclesia H. quam Pontifex Iudicibus delegat, delegati eandem subdelegarunt non totaliter; coram his subdelegatis Procurator Canonicorum inducias petiit ad dilatorias exceptiones offerendas, interea verò Advocatus Procuratoris in iudicio confessus est Priorem & Canonicos in pacifica possessione Ecclesie amplius 40. annis fuisse; quam confessionem Procurator eodem die, errorem corrigens, reuocauit; eò quòd intentioni suæ de exceptionibus dilatoriis, quæ ante liti contestationem opponi debent, repugnaret, sed Iudices delegati arbitantes per confessionem illam litem contestatam fuisse, partis aduersariæ testes receperunt, sed & aliud grauamen iidem Iudices adiecerunt, quando examinationem testium quibusdam commiserunt, qui eandem aliis subdelegarunt, & horum ipsorum receptiones seu acta ipsi Iudices delegati approbârunt.

His intellectis Honorius III. mandat quibusdam, si ita res se habeat, vt narratum est, videlicet quòd testes recepti fuerint post revocatum errorem Advocati, ideòque lite non contestata, vel quòd Iudices delegati approbârunt receptionem testium factam à subdelegatis suorum subdelegatorum (cùm tamen non nisi à Principe delegatus causam alteri subdelegare possit) quidquid post appellationem factum est, dummodò in appellatione ipsa expressum fuerit, irritum atque inane esse pronuntiant.

S V M M A R I V M.

1. Litis contestatio in iudicio fit per solam contradictionem partis aduersaria contra petitionem actoris.
2. Procurator ad litem advocatum sibi adiungere potest.
In quo uterque differat.
3. Iudex delegatus causam vel articulum cause jurisdictionalem subdelegare non potest, nisi sit delegatus Principis, secus est de nudo ministerio.

Notand. I. Litis contestatio in Iudicio fit per solam contradictionem partis aduersariæ aduersus petitionem actoris, vt dixi in *cap. vn. de lit. contestat.* cùm enim Abbas & Fratres peterent Ecclesiam alterius partis, advocatus obiecit præscriptionem, atque ita contradixit petitioni. Talis autem contradictio Procuratori aduersatur, quia eius intentio erat, exceptiones dilatorias opponere, quæ ante liti contestationem, atque contradictionem circa merita causæ opponi debent.

Notand. II. Procurator ad litem Advocatum sibi adiungere potest; differt enim Advocatus à Procuratore, sicuti dixi *l. 3. tr. 4. c. 16. n. 8.* Quia Procurator habet mandatum ad agendum & contradicendum, quare eius confessio in Iudicio nocet principali, nisi allegato & probato errore reuocetur *cap. vlt. de confess.* sed confessio

Ad